

N:o 113.

Af Herr G. Bjerkander: Om förhöjning af Statens bidrag till folkskolorna samt dessa skolors ordnande efter folkmängden.

Den oväntade utgång skolfrågan vid sistlidne riksdag erhöll, kan icke afskräcka utan tvärtom uppmana mig att förnya min då väckta motion, N:o 44, hvars motiver qvarstå ovederlagda, och till hvilka jag således får hänvisa för besparing af ny tryckningskostnad; och tager jag mig nu friheten att på grund af dessa föreslå:

- 1:o att Staten må indraga såväl den halfva personliga skyddsafgiften, som hittills användts af kommunerna under namn af folkskoleafgift, beräknad till 640,000 R:dr R:mt
 som äfven de särskilda anslagen nemligen:
 Till förbättring af folkskolelärares löner 150,000.
 Till småskolor 150,000.

Summa 940,000 R:dr R:mt.

- 2:o att, med bibehållande såväl af de öfriga, på ordinarie stat uppförda anslagen som det på extra stat uppförda anslaget till medelösa församlingar, Staten derjemte förbinder sig att till hvarje i fast skola antagen examinerad lärare utbetala den kontanta lönen, då kommunerna bekosta allt öfrigt, uppgående till ungefär enahanda belopp;
 3:o att folkskolorna ordnas efter folkmängden och lokala förhållanden;
 4:o att ett visst förberedande kunskapsmått måtte stadgas för inträde i folkskolan;

- 5:o att Staten icke vidare inblandar sig i skolans ekonomiska angelägenheter, utan endast utöfvar en sorgfällig tillsyn öfver undervisningens framgång; och
- 6:o att Riksdagen anslår för nu uppgifna ändamål behöfliga medel. Skulle icke Riksdagen kunna komma öfverens om att nu fatta definitivt beslut i detalj, så föreslås såsom ett andra alternativ: att en skrivelse aflåtes, med underdånig anhållan att Kongl. Maj:t genom Sitt Ecklesiastik-departement täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag, hufvudsakligen i den syftning jag nu haft äran föreslå.
- Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.
- Stockholm den 26 Januari 1870.

G. Bjerkander.

N:o 114.

Af Herr G. Bjerkander: Om underdånig skrivelse till Kongl. Maj:t med anhållan om utredning af sättet för afskaffandet af jus-patronatus.

På de skäl, som blifvit anförda uti min vid sistlidne riksdag väckta, till Lag-Utskottet den 23 Januari remitterade, men aldrig besvarade motion, N:o 21, tager jag mig friheten förnya min anhållan:

att en skrivelse måtte till Kongl. Maj:t aflåtas, med underdånig anhållan att utredning måtte ske, på hvad sätt jus-patronatus-rättigheten må kunna afskaffas och dessa församlingar få rättighet att sjelfva välja sina själasörjare.

Och hoppas jag att Lag-Utskottet, dit jag anhåller om remiss af denna motion, skall anse dess syfte af den vigt, att den icke vidare undanskjutes.

Stockholm den 20 Januari 1870.

G. Bjerkander,
från Skaraborgs län.